

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PODMIOT i jego geneza

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Jestem podmiotem, a nie przedmiotem! – protestujemy, gdy czujemy, że ktoś nas traktuje jak rzecz. Możliwe, że wyrażalibyśmy swój sprzeciw innymi słowami, gdybyśmy znali genezę słowa PODMIOT. Współcześnie PODMIOT to pojęcie językowe ('jedna z głównych części zdania'), filozoficzne ('ten, który poznaje' w przeciwieństwie do 'tego, co jest poznawane'), prawne ('osoba fizyczna lub prawna mogąca mieć prawa i obowiązki'), a także słowo z języka ogólnego ('ktoś aktywnie w czymś uczestniczący'). Takie znaczenia są jednak używane dopiero od XIX w., wcześniej słowo PODMIOT znaczyło zupełnie co innego: 'błąd językowy', 'kłamstwo, fałsz', 'podrzutek', 'zastępca'. PODMIOT pochodzi bowiem od czas. podmieść, podmiatać – w XV w. podmiotą nazywano kupę zamiecionych śmieci. PODMIOT jako pojęcie językowe to dosłowne tłumaczenie łacińskiego słowa sub-iectum, które z kolei jest tłumaczeniem greckiego, znanego z pism Arystotelesa określenia hypokeimenon (dosłownie 'leżące pod czymś'). POD-MIOT to zatem pierwotnie 'to, co zostało umieszczone pod czymś; to, co znajduje się pod czymś'.